

Fulu u Skartoċċ

Paul P.Borg

(mill-ktieb "Stejjer minn Wied Għarbiel" Klabb Kotba Maltin, 2006)

L-ajru ta' Marzu. L-għelieqi bl-uċuħ imnibbtin jixirfu mill-ħamrija maħduma. Dik ix-xmejxa fietla tistenna l-wasla qalila tas-sajf.

L-għalqa tal-ful kienet moħbija wara s-sigra tal-ħarrub ftit aktar 'il fuq mill-moħdija, lil hemm mir-razzett qadim fejn darba kien jgħammar wieħed xiħ li miet m'ilux. Uliedu kienu baqgħu jaħdmu l-għalqa biex ma jħalluhiex tintelaq u tiżdinga. X'hemm isbaħ minn firxa raba' maħdum? Kultant ibejtuha bil-ful, b'xi żewġ ringieli basal, jew tewm.

Imma issa l-biċċa kienet li, la x-xiħ miet, ma kienx aktar hemm min iħares il-ħin kollu lejn l-għalqa. U biex tagħqad, ħarira 'l bogħod kien hemm fetħa mdaqqa, u kienu draw jiġu xi erba' karozzi nhar ta' Ħadd, joħorġu qabda nies bl-imwejjed u s-siġġijiet biex iqattgħu sagħtejn hemm.

X'tagħmel! Imma x'fiha b'daqshekk?

It-tfal jibdew iduru ferħanin, jiġru minn ħajt għal ieħor. It-tfal jiġru fuq il-ħajt, jaqbzu minn ġebbla għal oħra. Iċcaqalqu ġebbla wara ġebbla. Issa għajnejn ix-xiħ m'għadhomx hemm biex jindukraw il-ġebel tal-ħajt. Issa x-xiħ miet. Issa min sa jagħti kasu l-ħajt tas-sejjeħ? U billi jiġru ftit it-tfal! X'fiha b'daqshekk? Il-kbar jissistemaw kollox f'postu, bl-imwejjed fin-nofs. Sewwasew f'nofs l-għalqa li qabel kienet tkun kollha tewm u basal. Issa x-xiħ miet. Issa m'hemmx min iħobbha lil dik l-għalqa. L-irġiel jidhru jitkellmu bejniethom, min iħares lejn naħa, min iħares lejn oħra, min iħares lejn is-sema jara s-šhab għaddej. Ir-riħ. Minn fejn ġej ir-riħ? Fejn sa jqabdu n-nar?

Imbagħad joħorġu tank taż-żejt mill-kbar maqsum minn nofsu u jressquh lejn naħa, iġibu l-injam, iz-zkuk, il-pitrolju. Wieħed minnhom iħokk rasu. Injam hemm ftit, jaħseb. Injam biex isajru għal kulħadd m'hemmx biżżejjed. Jeħtieġ iġib zokk oħxon oħxon ħalli jibqa' mixgħul il-ħin kollu, jiġmar, isaħħan. Iservi mill-bidu sal-aħħar.

It-Tieni Sena

Iħares madwaru. Il-ħarruba. Imma kemm hu inġenjuż! Kemm jilħaqlu moħħu! U bla telf ta' żmien jiġri lejn il-karozza, jiftaħ wara, joħroġ sega u jintilef qalb il-friegħi tal-ħarruba. U jibda jissara maz-zkuk u mal-friegħi ... Aħjar ma jarawhx it-tfal iqatta' sigra ħajja mimlija saħħa u għomor. Xi zokk niexef 'l hemm u 'l hawn, trid iż-żabra kieku, ħaseb. Hekk emmen ir-raġel. Imma mur ara b'daqshekk! Mur ara! Issa x-xiħ mhux qiegħed hemm biex iħares lejn min kien hemm. Issa x-xiħ daqshekk. Min il-mniegħel irid joqgħod jithassar zokk imsewwes? Din ħarruba xiħa. Żmienha għamlitu. Issa tinxef ftit ftit. U l-ħarrub li fiha jiħdar ftit ftit min tridu jieklu issa? Bhejjem m'hawnx aktar issa, issa l-pajjiż miexi 'l quddiem bil-bosta, bl-għaġla, il-bhejjem qatgħuhom mit-toroq ...

U mar jisserra, jissega, iżarrat, iqaččat, ikisser, jgħawweġ kull zokk li fettillu hu.

Imbagħad sar ħin l-ikel u heġġew in-nar, qabbdu z-zkuk tal-imsejkna ħarruba. U rewħu u rewħu u qlew u xwew laħam fuq laħam u ħut fuq ħut u zalzett fuq zalzett.

F'daqqa waħda ħarstu taqa' fuq l-għalqa tal-ful in-naħa l-oħra. Imma kemm hu sabiħ il-ful! Kemm ikun tajjeb! U kemm għadu għoli! U kemm jiġi tajjeb mal-ħobż biż-żejt u l-kunserva. Melħa u għabra bżar... U żewġ żebbuġiet. U basla ħadra. Ir-raġel waqaf jaħseb. Jekk jidħol jaqta' l-ful kienu jwaħħlu fihom u jsibuhom il-ħadd ta' wara.

Imbagħad ġietu idea. Ħsieb. Brejnwejv. Fil-karozza għandu erba' skratač li ġabar it-tifel xi ġimġha qabel. L-iskratač tal-kaččaturi ...

Imma moħħu kien biss fuq dak il-ġmiel ta' ful.

“Sa mmur nagħmel fačenda,” qal lill-oħrajn.

L-oħrajn tbissmulu.

U sakemm sħabu qagħdu jsajru u jmaxtru, u jitfewqu, u sakemm it-tfal qagħdu mitlufin jiġru u jaqbzu, hu skarta nkiss inkiss jimla żewġ basktijiet ful. Basktijiet mimlijin sa ruħ ommhom. U għalaqhom fil-karozza. Mur ara daż-żewġ fuliet!

It-Tieni Sena

Mur ara b'daqshekk!

Imbagħad waddab l-iskrataċ qalb il-ful. Hekk, ħaseb. Dik kienet l-idea li kienet ġietu. Ma jeħlux huma. Jeħel ħaddieħor. Jeħel min għadda jispara l-iskrataċ mill-għalqa tal-ful.

Dal-kaċċaturi ħaqqhom min jeqridhom. Kemm huma ħallelin ...

Imbagħad mar kutu kutu bilqiegħda fuq sigġu tal-plastik, jaqra l-faċċata tal-ambjent fuq il-gazzetta tal-Ħadd.

L-ambjent kien wisq għal qalbu.